

QUÈ HA DE SABER L'ESTUDIANT DE L'AVALUACIÓ FORMATIVA

Gemma Torres i Cladera

INTRODUCCIÓ

Quan s'aposta per una avaluació formativa cal que els implicats en el procés coneguin des del principi quins conceptes i continguts se'n deriven. Així, en aquest apartat es descriuran els principals elements que cal tenir en compte en una avaluació formativa des d'una visió pràctica i assequible a l'estudiant.

Aquest document articula conceptes referents a l'avaluació formativa amb exemples d'assignatures realitzades durant el curs escolar 2012-2013, concretament en la carrera de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport, amb alumnes de quart curs de Grau a la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic.

CONCEPTES I EXPERIÈNCIES VICULADES AMB L'AVALUACIÓ FORMATIVA

Els termes que s'expliquen en aquest apartat pretenen assegurar i aclarir els elements que molt sovint es confonen i que són necessaris integrar en qualsevol procés d'avaluació formativa.

Tota *avaluació formativa* porta implícits un conjunt d'elements o sistemes d'avaluació la principal finalitat dels quals és la millora de l'aprenentatge de l'alumnat i el funcionament del procés d'ensenyament i aprenentatge. Efectivament, els *sistemes d'avaluació* són aspectes necessaris per promoure l'aprenentatge. Per exemple, seran sistemes d'avaluació la informació o *feedback* durant el procés entre professora i estudiant a partir de tutories; la possibilitat de millora de l'estudiant en períodes de recuperacions de les activitats pendents per refer; l'autoavaluació de les pròpies pràctiques; l'avaluació compartida entre estudiants d'un projecte de treball i la reflexió personal després de les intervencions pràctiques en els centres.

La utilització de sistemes d'avaluació com la coavaluació o avaluació entre iguals, l'autoavaluació o avaluació del propi procés d'aprenentatge i l'avaluació compartida o dialogada que es concreta en el diàleg entre professor/a i alumnat per qualificar els aprenentatges aconseguits, són vies molt esteses en l'avaluació formativa (López, 2012).

La *coavaluació* és la modalitat d'avaluació en la qual la valoració del treball efectuat la fan els mateixos estudiants. Permet una informació immediata, ja que cada estudiant avalua als seus companys a partir d'uns criteris d'avaluació coneguts.

L'*autoavaluació* és la modalitat d'avaluació en la qual la valoració del treball la fa el mateix estudiant, el qual analitza i reflexiona sobre els seus processos d'aprenentatge per procedir a la seva estimació, de manera que el mateix individu actua com a avaluador i avaluat.

L'*avaluació compartida o dialogada* és aquella modalitat d'avaluació en la qual la valoració del treball es fa a partir d'un diàleg entre professora i estudiant per qualificar els aprenentatges assolits. Així, la qualificació dels aprenentatges podrà ser d'autoqualificació o de qualificació dialogada.

L'*autoqualificació* és la modalitat d'avaluació en què l'estudiant es posa la qualificació que creu que es mereix, de manera raonada i en funció dels criteris establerts prèviament. La *qualificació dialogada* és la modalitat d'avaluació en què apareixen processos de diàleg entre professora i estudiant sobre l'autoqualificació realitzada, la qualificació que la professora considera i la decisió comuna que es pren (López, 2009).

Parlo de *criteris d'avaluació* quan vull expressar el tipus i grau d'aprenentatge que s'espera que hagin obtingut els estudiants en un moment determinat, respecte a algun objecte concret de les capacitats/competències

indicades en els objectius de la matèria. Així, per exemple, a l'itinerari d'Educació en l'assignatura "Activitats coreogràfiques amb suport musical", el criteri d'avaluació és: elaborar, portar a la pràctica i avaluar diferents activitats amb suport musical.

El concepte *requisits d'avaluació* es concreta en aquells elements o condicions que donen possibilitats a l'estudiant d'optar per una avaluació formativa. No formen part de la qualificació ni han de suposar un percentatge de la qualificació. Són aspectes previs que acorda l'estudiant amb el professor sobre la condició de treballar amb un procés d'avaluació formatiu. Continuant amb l'assignatura "Activitats coreogràfiques amb suport musical", un requisit d'avaluació és assistir a un 70% de les sessions. Si l'estudiant no compleix aquesta condició, no es pot acollir a la via formativa de l'assignatura. A més a més, si es decideix que el criteri d'avaluació és "elaborar i posar en pràctica diferents tasques en educació física amb base coreogràfica i musical de manera grupal i respectant les pautes bàsiques del seu disseny i desenvolupament", caldrà superar una prova pràctica com a *procediment d'avaluació*, amb un *percentatge de qualificació* del 20% de la nota final i és plantejarà a partir de la modalitat avaluativa d'autoavaluació i l'escala descriptiva serà l'*instrument d'avaluació* que es dissenyarà i pactarà entre els propis estudiants i la professora.

En la taula següent relaciono tots els elements de l'avaluació formativa en l'assignatura "Activitats coreogràfiques amb suport musical", del Grau de CAFE i en l'itinerari d'Educació:

CRITERIS D'AVALUACIÓ	REQUISITS D'AVALUACIÓ	PROCEDIMENTS O INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	INSTRUMENTS DE QUALIFICACIÓ O PERCENTATGE DE QUALIFICACIÓ	TÈCNIQUES D'AVALUACIÓ
Elaborar i posar en pràctica diferents tasques en educació física amb base coreogràfica i musical de manera grupal i respectant les pautes bàsiques del seu disseny i desenvolupament.	70% d'assistència a totes les sessions pràctiques i realització d'activitats pràctiques en grup.	Posada en pràctica d'unes activitats coreogràfiques amb base musical davant del grup i explicació de la proposta.	30% de la nota final. Amb el disseny d'una rúbrica.	Coavaluació.

Taula 1. Assignatura "Activitats coreogràfiques amb suport musical". Curs 2012-2013

La taula següent planteja altres propostes per cada un dels elements que configuren l'avaluació formativa. El fet de conèixer cada un d'aquests elements dóna a l'avaluació formativa transparència en les formes de comunicar els ensenyaments i aprenentatges:

CRITERIS D'AVUACIÓ	REQUISITS D'AVUACIÓ	PROCEDIMENTS O INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	INSTRUMENTS DE QUALIFICACIÓ O PERCENTATGE DE QUALIFICACIÓ	TÈCNiques D'AVUACIÓ
Planificar i posar en pràctica diferents tasques en educació física de manera autònoma i respectant les pautes bàsiques del seu disseny i desenvolupament.	80% d'assistència.	Treball escrit en grup.	20% de la nota final. La rúbrica és una escala descriptiva.	Autoavaluació.
Buscar informació referent als diferents elements curriculars i dissenyar un PowerPoint a compartir amb els diferents companys.	Realització d'activitats: projectes, pràctiques, recerca bibliogràfica, lectures, treball en grup.	Prova escrita individualment.	20% de la nota final. La rúbrica és una escala de classificació.	Coavaluació.
	Entrega de documentació proposats.	Posada en pràctica d'unes activitats en grup.	30% de la nota final. Llista de control.	Autoqualificació.
	Correccions d'activitats amb el un temps determinat.	Elaboració d'una exposició oral a partir de material digital.	20% de la nota final. Escala descriptiva.	Qualificació dialogada.

Taula 2. Assignatura "Activitats coreogràfiques amb suport musical". Curs 2012-2013

CONCLUSIÓ

L'estudiant ha de conèixer les condicions i aspectes clau de l'avaluació formativa per participar i implicar-se en el propi procés d'ensenyament-aprenentatge. L'estudiant podrà prendre decisions i millorar els aprenentatges si la informació que li arriba és coherent amb el procés d'avaluació proposat.

BIBLIOGRAFIA

- López, V. M. (2009). *Evaluación formativa y compartida en Educación Superior: propuestas, técnicas, instrumentos y experiencias*. Madrid: Narcea.
- López, V. M. (2012). Evaluación formativa y compartida en la universidad: clarificación de conceptos y propuestas de intervención desde la Red Interuniversitaria de Evaluación Formativa. *Psychology, Society and Education*, 4(1), 117-130.